

megelőző feltárást végzett a 052/1 hrsz.-ú ingatlanon, 27 211 m² nagyságú felületen. A kutatást a 400/120 kV-os alállomás építése tette szükségessé. Bicske a Zsám-béki-medence területén fekszik, mely a Gerecse és a Budai-hegység között formálódott tektonikus medence. A város térsége a Szent László-víz vízgyűjtőterületéhez tartozik. Az erdészetileg kezelt területeken fenyőerdők, kisebb részben lágylombos erdők találhatók.

A feltárást megelőző terepbejárást Kisné Cseh Julianna és Petényi Sándor, a tatai Kuny Domokos Megyei Múzeum régészei végezték 2007-ben. Ennek során a Szent László-patak Ny-i elágazását kísérő domboldalon, az újkori leletanyag mellett, őskori és középkori településre utaló kerámiatöredékek kerültek elő.

A január 21–22-én végzett próbaásatáson előkerült nagyszámú objektumfolt jellege arra utalt, hogy az Árpád-kori településhez tartozhatnak, mely az alállomás D-i, DK-i részét fedi. Március 8–18. között az alállomástól D-re, az oda bekötő vezetéknyomvonal utolsó oszlopának helyén, mindössze 123 m²-en (a négyből két láb területén) 5 objektumot tártunk fel, ebből 3 kemence, 2 pedig árok volt. Az előkerült kerámia alapján feltételezni lehetett, hogy a település az Árpád-kor teljes időszakában lakott volt.

Április 6. – július 20. között 112 Árpád-kori objektumot bontottunk ki, melyekhez 687 stratigráfiai egységet rendeltünk. A feltárt objektumok többsége négyzetes alaprajzú, földbe mélyített ház volt, DK-i vagy DNy-i sarkukban jó állapotban megmaradt kőkemencékkel. Egy esetben a belső kemence mellett a ház K-i falánál egy nagyméretű, kerek, külső kemencét is találtunk. Bár palástja nem maradt meg, vöröses színű platnija igen. Az épületek közül kiemelkedik a terület D-i részén kibontott ház, melynek alapterülete kb. kétszer akkora volt, mint a többié, Ny-i falát három, egymásra rakott kőszorral erősítették meg. Belső terének felosztását az ÉK–DNy-i tengelyben talált kőszor jelezte, ami a ház D-i felét elválasztotta az É-i részétől, ahonnan egyébként két, a falba bevájt kemence is előkerült.

A házak között elszórtan néhány gödröt, külső kemencét és két nagyméretű, ovális munkagödröt tártunk fel. Mindkét munkagödör mély volt, sok beásással és padkával. Valószínűleg ezek először anyagkitermelő gödrök voltak, melyekbe később kemencéket építettek.

Ezek mellett a lelőhely DK-i részén ÉK–DNy-i irányú, egymással párhuzamosan futó, kisebb-nagyobb árok sűrű hálózata bontakozott ki, melyeket helyenként K–Ny-i irányú árokreszletek metszettek.

A telep leletanyaga szegényesnek mondható. Az árok és gödrök betöltéséből állatsont, a házakból állatsont, néhány fenőkötödék, kevés fémtárgy és esetenként párhuzamosan futó vonalkötegekkel díszített házikerámia került elő.

A leletanyag a Magyar Nemzeti Múzeum – Nemzeti Örökségvédelmi Központ budapesti regionális irodájában történő elsődleges feldolgozás után a Magyar Nemzeti Múzeumba kerül végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Nagy Nándor, Gelencsér Ákos, Nemes György, Hetesi Szilvia, Grósz Edit. A geodéziai felmérést a Geoservice Kft. végezte.

DOBOZI ÁGNES EMESE – FULLÁR ZOLTÁN

56. Bodajk határa

(Fejér megye) B, Á

2009 decembere és 2010 májusa között kiterjedt terepbejárásokat folytattunk a Nabucco gázvezeték dunántúli és Pest megyét érintő szakaszán, összesen 205 km hosszúságban, a nyomvonal 100–100 m-es szélességében. A téli időnyben végzett terepbejárás során általában jó megfigyelési viszonyok között tudtunk vizsgálgódní, összesen 184 régészeti lelőhelyet azonosítottunk.

A Móri-víz völgyében haladó nyomvonal Bodajkon a *Vámháza-dűlőben* (KÖH 74125, 74127) és a *Harmadik-dűlőben* (KÖH 74129) három korábban ismeretlen nagy kiterjedésű, intenzív lelőhelyet kerestek.

REMÉNYI LÁSZLÓ – STIBRÁNYI MÁTÉ

57. Bodonhely, Ér-tői rét

(KÖH 77361)

(Győr-Moson-Sopron megye) Ró

2010. február 16–17-én geofizikai felmérést végeztünk a 0130/14–16 hrsz.-ú ingatlanokon. A munka a most elinduló „Archäologische und palynologische Untersuchungen zum Kulturwandel am Beginn des 1. Jahrtausends n. Chr. in der deserta Boiorum (Pannonien)” (Kulturális változások a deserta Boriorum területén (Pannonia) régészeti és palinológiai kutatása a Kr. u. 1. évezred elején) elnevezésű projekt része, amelyet a győri Xántus János Múzeum a Frankfurt am Main-i Johann-Wolfgang-Goethe-Universität (PD. dr. Felix Teichner) és a marburgi Philipps Universität (dr. Heike Schneider) munkatársaival együtt indított el.

A geofizikai felmérés során egy terepbejárásból ismert lelőhelyet azonosítottunk, amely a későbbiekben palinológiai és különböző természettudományos vizsgálatokra is alkalmasnak tűnik, és így környezetregészeti kutatásokra. A magnetométeres felmérés során a feltételezett római kori falusias jellegű település házai, gödrei és más településjelenségek rajzolódta ki, érdekesség, hogy több ház körül kerítőárokot lehet feltételezni, ill. talán soros elrendezés is megfigyelhető.

A felszínen leletet a vastag hótakaró miatt nem tudtunk gyűjteni.

Munkatársak: Bartha Sándor Vilmos, Daniel Peters.

BÍRÓ SZILVIA

58. Bodonhely határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Ó, B, V, LT, Ró, Á, Kö

2010. áprilisban helyszíni szemlét tartottam Bodonhely határában.